

**Sygn. akt: I C 1404/15**

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Agnieszka Gieral-Siewielec
Protokolant:	stażysta Izabela Chyła

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2015 r. w Gdańsku

sprawy z powództwa **J. D.**

**przeciwko R. C.**

**o zapłatę**

I. Oddała powództwo;

II. Zasądza od powoda J. D. na rzecz pozwanego R. C. kwotę 617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na oryginale właściwy podpis

Za zgodność świadczy Sekretarz Sądu

**Sygn. akt IC 1404/15**

## UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym dnia 7 października 2014r. powód J. D. wniósł przeciwko R. C. pozew o zapłatę kwoty 5.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 lutego 2013r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Uzasadniając żądanie powód podał, że zawarł z pozwanym, prowadzącym działalność gospodarczą jako Firma Handlowo- (...), umowę, na podstawie której zamówił deskę podłogową, materiały niezbędne do montażu oraz usługę montażu desek. Pozwany wystawił powodowi fakturę proforma. Na poczet złożonego zamówienia powód wpłacił pozwanemu zaliczkę w kwocie 5.000 zł. Po wpłaceniu zaliczki stronie nie doszły do porozumienia w kwestii terminu realizacji umowy i jej zakresu. Oświadczeniem z dnia 13 lutego 2012r. pozwany odstąpił od umowy sprzedaży i montażu podłogi. W dniu 18 lutego 2012r. powód zwrócił pozwanemu dostarczony wcześniej towar, tj. deskę podłogową, grunt oraz klej, pozwany zaś do dnia wniesienia pozwu nie zwrócił powodowi wpłaconej zaliczki. Z uwagi na powyższe pismem z 31 stycznia 2014r. powód wezwał pozwanego do zwrotu kwoty 5.000 zł, jednakże bezskutecznie. Powód wyjaśnił również, że żąda zasądzenia odsetek ustawowych od kwoty 5.000 zł od dnia 19 lutego 2014r., tj. od dnia następującego po dniu zwrotu towaru pozwanemu.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku w dniu 20 marca 2015r. orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany R. C. w ustawowym terminie wniósł od ww. nakazu zapłaty sprzeciw, zaskarżając nakaz zapłaty w całości, domagając się oddalenia powództwa i zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwany podał, że kwestionuje dochodzone roszczenie w całości, zarówno co do zasady, jak i wysokości, a nadto zgłasza zarzut jego przedawnienia. Pozwany przyznał, że strony zawarły umowę obejmującą sprzedaż materiałów podłogowych oraz wykonanie usługi montażu zgodnie z zamówieniem dołączonym do pozwu. Pozwany zaprzeczył, by do niewykonania umowy doszło z przyczyn leżących po jego stronie. Pozwany wskazał, że powód złożył zamówienie na określoną partię towaru, obejmującą 40 desek 3-warstwowych, 16 litrów gruntu oraz 168,75 kg kleju. Zamówienie tych towarów powód potwierdził własnoręcznym podpisem na formularzu zamówienia. Powód zaakceptował również warunki realizacji zamówienia, zgodnie z którymi zamawiający ma prawo do zmiany zamówienia wyłącznie w formie pisemnej w ciągu 24 godzin od momentu złożenia zamówienia. Strony uzgodniły, że w wypadku zmiany zamówienia po upływie wyżej wskazanego terminu pozwany był uprawniony do odstąpienia od umowy i obciążenia powoda karą umowną w wysokości równej kwocie uiszczonyj zaliczki. Pozwany zaprzeczył, by dostarczone towar były wadliwe, dostarczono je w rozerwanych opakowaniach oraz by nosiły znamiona wcześniejszej sprzedaży. Pozwany wskazał, że powód był zobowiązany do kontroli jakościowej i ilościowej towaru i opakowań. Po odbiorze towaru powód nie zgłosił pozwanemu żadnych zastrzeżeń w tym zakresie. W lutym 2012r., po 5 miesiącach od złożenia zamówienia, powód chciał zrezygnować z jego części tłumacząc, że zamówione podłogi chce zamontować tylko na pierwszym piętrze domu. Powód nie odebrał od pozwanego całości zamówionego towaru określonego w umowie. Pozwany wyjaśnił, że towar został sprowadzony wyłącznie na zamówienie powoda i przez ponad 4 miesiące był przechowywany w przedsiębiorstwie pozwanego i na jego koszt. Pozwany nie miał możliwości zwrotu towaru producentowi po ponad 4 miesiącach od jego sprowadzenia. Pozwany uiszczył przy tym pełną cenę za towar na podstawie faktury z trzydziestodniowym terminem płatności. Do dnia wniesienia pozwu towar nie został sprzedany w całości. Wobec próby jednostronnej zmiany warunków umowy pozwany odstąpił od umowy i obciążył powoda karą umowną polegającą na zatrzymaniu wpłaconej zaliczki. Pozwany podniósł, iż postanowienie o obciążeniu karą umowną było przedmiotem postępowania przez Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, umorzono go wskutek braku wystarczających i jednoznacznych podstaw do oceny takiego warunku za czyn bezprawny. Uzasadniając zgłoszony zarzut przedawnienia pozwany wskazał, że zamówienie złożone przez powoda miało charakter kompleksowy i należy je traktować jako umowę o dzieło. Wykonanie dzieła miało nastąpić w lutym 2012r., a zatem z końcem lutego 2014r., tj. przed wniesieniem pozwu w niniejszej sprawie, upłynął dwuletni termin przedawnienia roszczenia.

Powód w piśmie z dnia 2 lipca 2015r. zaprzeczył wszystkim twierdzeniom pozwanego i wyjaśnił, że roszczenie powoda ma źródło w odstąpieniu od umowy na podstawie art. 494 kc, które przedawnia się w terminie określonym w art. 117 kc i 118 kc. Niezależnie od powyższego odstąpienie przez pozwanego od umowy przy jednoczesnym zatrzymaniu zaliczki tytułem kary umownej było nieprawidłowe, a punkt 2 zamówienia nieskuteczny. Ponadto powód wskazał, że kara umowna może być zastrzeżona wyłącznie na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania świadczenia niepieniężnego. Tymczasem obowiązkiem powoda wynikającym z zawartej z pozwanym umowy było wyłącznie świadczenie pieniężne. Powód podniósł również, że zawarty w warunkach zamówienia pkt 2 jest niedozwoloną klauzulą umowną, albowiem stosowany przez pozwanego wzorzec umowy zawiera postanowienie umowne zastrzegające prawo do zmiany zamówienia w ciągu 24 godzin od momentu złożenia zamówienia wyłącznie po stronie konsumenta, nie zastrzegając ograniczenia czasowego dla przedsiębiorcy, a nadto zastrzeżona kara jest wygórowana.

Pozwany na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2015r. oświadczył, że podtrzymuje dotychczasowe stanowisko.

**Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

Pozwany R. C. prowadzi działalność gospodarczą jako Firma Handlowo- (...) w T., w ramach której zajmuje się sprzedażą i montażem desek podłogowych.

okoliczność bezsporna

Powód J. D. złożył w przedsiębiorstwie (...) zamówienie, obejmujące zakup 40 paczek desek BW o kolorze „jesion classic” o łącznej powierzchni 143,48 m<sup>2</sup>, 16 litrów gruntu, 168,75 kilogramów kleju (w 25 opakowaniach po 6,75 kg) oraz usługę montażu zamówionych desek na powierzchni na 133 m<sup>2</sup>. Koszt zakupu desek wynosił 12.482 zł, koszt montażu desek wynosił 3.990 zł, koszt zakupu 16 litrów gruntu wynosił 1.124 zł, zaś 168,75 kilogramów kleju – 4.368 zł. Łączna wartość zamówienia wynosiła 21.964 zł. Ilość desek została określona przez J. D.. Formularz zamówienia wystawiony został na nazwisko J. D., zawierał jego adres, numer telefonu i podpis. Warunkiem rozpoczęcia realizacji zamówienia było zapłacenie przez zamawiającego sprzedającemu zaliczki w wysokości 30% wartości zamówienia. Zamawiający miał prawo do zmian w zamówieniu wyłącznie w formie pisemnej w ciągu 24 godzin od momentu złożenia zamówienia. W przypadku zmiany zamówienia przez zamawiającego po tym terminie, sprzedający był uprawniony do odstąpienia od umowy i obciążenia zamawiającego karą umowną w wysokości równej wpłaconej zaliczce. Odbiorca zobowiązany był do kontroli ilościowej i jakościowej opakowań (towaru) w dniu odbioru. Zastrzeżono również, że sklep nie przyjmuje zwrotów towarów na zamówienie.

okoliczności bezsporne, potwierdzone:

- zamówieniem k. 11
- warunkami realizacji zamówienia nr 1/09 z 17.09.2011r. k. 37
- zeznaniami świadka S. D. – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94
- zeznaniami pozwanego R. C. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94; elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 27.08.2015r., CD k. 73
- zeznania powoda J. D. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94

Formularz warunków realizacji zamówienia o nr 1/109 z dnia 17 września 2011r. został podpisany przez strony umowy. J. D. nie przeczytał treści podpisanych przez siebie dokumentów, nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń w stosunku do treści umowy.

dowód:

- zamówienie k. 11
- warunki realizacji zamówienia nr 1/09 z 17.09.2011r. k. 37
- zeznania świadka S. D. – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94
- zeznania powoda J. D. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94
- zeznania pozwanego R. C. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94; elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 27.08.2015r., CD k. 73

W dniu 17 września 2011r. R. C., w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej - Firmy Handlowo- (...) w T. – wystawił na nazwisko J. D. fakturę VAT (...) o numerze (...) na kwotę 21.964 zł, płatną w terminie do 17 września 2011r. przelewem na wskazany w fakturze rachunek bankowy. W treści faktury wskazano, iż dotyczy ona montażu podłogi wraz z materiałami.

okoliczność bezsporna, potwierdzona:

- fakturą P. V. nr (...) k. 12

- zeznaniami powoda J. D. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94

W dniu 17 września 2011r. J. D. zapłacił R. C. kwotę 5.000 zł tytułem zaliczki za zamówioną podłogę drewnianą wraz z montażem, wskazując w tytule przelewu numer faktury VAT (...).

okoliczność bezsporna, potwierdzona:

- wydrukiem potwierdzenia przelewu z 17.09.2015r. k. 13

- zeznaniami świadka S. D. – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94

- zeznaniami powoda J. D. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94

R. C. nie dysponował w miejscu prowadzenia działalności deskami zamówionymi przez J. D. w potrzebnej ilości i dlatego zamówił towar u producenta. Po kilku tygodniach od złożenia zamówienia towar dotarł do przedsiębiorstwa (...), który zapłacił producentowi w ciągu 30 dni od jego dostarczenia. J. D. został poinformowany o dostarczeniu towaru do przedsiębiorstwa (...), ale oświadczył, że jest zbyt wcześnie na montaż podłogi, gdyż wymaga ona wygrzania. J. D. zwrócił się do R. C. z prośbą o przechowanie towaru.

dowód:

- zeznania pozwanego R. C. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94; elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 27.08.2015r., CD k. 73

- zeznania powoda J. D. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94

W miesiącu grudniu 2011r. J. D. zgłosił się do R. C. z informacją, że chciałby z części zamówienia, tj. desek na jeden z poziomów domu, zrezygnować. Wówczas towar w całości znajdował się w przedsiębiorstwie (...), który poinformował J. D., że co do zasady brak jest możliwości rezygnacji, gdyż towar został sprowadzony był na zamówienie klienta. Dążąc do ugodowego rozwiązania sprawy R. C. oświadczył, iż może zrezygnować z zakupu i montażu części towaru, który pozostanie u niego pod warunkiem zatrzymania proporcjonalnej części zaliczki. Pozostała część materiału zostałaby zamontowana zgodnie z zamówieniem. J. D. stwierdził, że taką propozycję (...).

dowód:

- zeznania świadka S. D. – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94

- zeznania pozwanego R. C. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94; elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 27.08.2015r., CD k. 73

- zeznania powoda J. D. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94

R. C. dostarczył J. D. część zamówionego towaru w celu wykonania montażu na jednej kondygnacji domu. Dostarczony materiał był zapakowany przez producenta w opakowania kartonowe i folię, na niektórych paczkach rozerwaną, co w ocenie R. C. nie miało wpływu na jakość desek i możliwość ich prawidłowego montażu. J. D. po obejrzeniu desek uznał, że są zapakowane niezgodnie z zaleceniami producenta, zostały wyprodukowane przed złożeniem przez niego zamówienia, być może pochodzą z innej budowy. Ponieważ J. D. nie wyraził zgody na zapłacenie całości ceny przed montażem, pracownicy R. C. odstąpili od montażu, pozostawiając dostarczony materiał.

dowód:

- zeznania świadka S. D. – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94
- zeznania pozwanego R. C. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94; elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 27.08.2015r., CD k. 73
- zeznania powoda J. D. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94

Powód J. D. po pewnym czasie oświadczył R. C., że nie zgadza się na propozycję uwzględnienia częściowej rezygnacji przy jednoczesnym zatrzymaniu części zaliczki. Ponadto J. D. poinformował R. C., że został mu dostarczony towar w uszkodzonych opakowaniach, co w jego ocenie było niezgodne z zaleceniami producenta co do przechowywania i montażu. J. D. nie złożył reklamacji.

dowód:

- zeznania świadka S. D. – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94
- zeznania pozwanego R. C. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94; elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 27.08.2015r., CD k. 73
- zeznania powoda J. D. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94

Pozwany R. C. pismem z dnia 26 stycznia 2012r. zwrócił się do J. D. z informacją, iż dążąc do ugodowego załatwienia sprawy wyraża zgodę na zmianę zamówienia pod warunkiem zapłaty oprócz ceny za zamówiony towar według zmienionej wersji i po dokonaniu montażu, wyliczonej proporcjonalnie części kary umownej, tj. zatrzymania przez R. C. kwoty 2.387 zł z wpłaconej zaliczki. Jednocześnie R. C. oświadczył, iż w przeciwnym razie odstępuje od umowy, zatrzymuje zaliczkę w kwocie 5.000 zł oraz domaga się zwrotu towaru i zwrotu kosztów jego dowozu. Ponadto R. C. zwrócił się do J. D. z prośbą o udzielenie informacji, czy podtrzymuje on stanowisko, iż wobec dostarczenia wadliwego towaru w rozerwanych i uszkodzonych paczkach odstępuje od umowy.

dowód:

- pismo z 26.01.2012r. k. 84-85
- zeznania powoda J. D. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94
- zeznania powoda J. D. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94

Wobec milczenia powoda dnia 13 lutego 2012r. R. C. wystosował do J. D. pismo, w którym wyjaśnił, że wyrażenie zgody na zmianę zamówienia było warunkowane zgodą J. D. na zatrzymanie części zaliczki, tj. kwoty 2.387 zł. Powyższe miało być wyrazem dążenia do ugodowego rozwiązania sporu. Jednocześnie R. C. złożył J. D. oświadczenie o odstąpieniu od umowy sprzedaży i montażu podłogi z dnia 17 września 2011r. oraz o zatrzymaniu zaliczki wpłaconej w kwocie 5.000 zł jako kary umownej. Ponadto R. C. zażądał zwrotu dostarczonego towaru, tj. 71,74 m<sup>2</sup> desek BW jesion classic, 13 pojemników kleju i 11 litrów gruntu w terminie 5 dni od daty otrzymania pisma. R. C. zażądał od J. D. zwrotu kosztów dowozu towaru, tj. 100 zł netto, a nadto kolejnych 100 zł w przypadku konieczności odebrania przez niego towaru.

dowód:

- oświadczenie z 13.02.2012r.k. 14-15
- zeznania świadka S. D. – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94

- zeznania pozwanego R. C. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94; elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 27.08.2015r., CD k. 73

- zeznania powoda J. D. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94

J. D. zwrócił R. C. 20 paczek desek trójwarstwowych jesion classic (tj. 71,74 m<sup>2</sup>), 13 pojemników kleju i 11 litrów gruntu. R. C. nie zwrócił J. D. kwoty 5.000 zł.

dowód:

- potwierdzenie odbioru z 18.02.2012r.k. 18

- zeznania pozwanego R. C. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94; elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 27.08.2015r., CD k. 73

- zeznania powoda J. D. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wszczął z urzędu postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko przedsiębiorcy R. C., prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą Firma (...) - Usługowa (...) R. C.. W punkcie IV decyzji o nr (...) z dnia 17 grudnia 2013r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów umorzył postępowanie w sprawie stosowania przez ww. przedsiębiorcę praktyki, o jakiej mowa w art. 24 ust 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na stosowaniu we wzorcu umownym pn.: „Zamówienie Podłogi/Drzwi - Warunki (...) Zamówienia” zastrzeżenia przyznającego przedsiębiorcy prawo do zatrzymania zaliczki wpłaconej przez konsumenta w całości (30% wartości zamówienia) w przypadku wprowadzenia przez konsumenta zmian w zamówieniu po upływie 24 godzin od jego złożenia, co miało stanowić czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r., Nr 53, poz. 1503 ze zm.)

W uzasadnieniu swojej decyzji Prezes Urzędu uznał, iż samo zastrzeżenie na rzecz przedsiębiorcy prawa odstąpienia od umowy i obciążenia konsumenta karą umowną w przypadku zgłoszenia przez konsumenta żądania wprowadzenia zmian do zamówienia po upływie 24 godzin od jego złożenia, nie daje wystarczających i jednoznacznych podstaw do oceny takiego warunku za bezprawny tj. za sprzeczny z obowiązującym porządkiem prawnym lub też z dobrymi obyczajami. Prezes Urzędu rozważając tę kwestię wskazał, że zapis zastrzegający na rzecz konsumenta prawo do zmiany zamówienia w ciągu 24 godzin od momentu jego złożenia stawia konsumenta wręcz w sytuacji uprzywilejowanej w stosunku do sprzedawcy, ponieważ tylko konsument ma prawo zmiany zamówienia i w konsekwencji odstąpienia od umowy w terminie 24 godzin, natomiast sprzedawca takiego prawa nie posiada. Uprawnienie do modyfikacji zamówienia zastrzeżone dla konsumenta w swoisty sposób wzmacnia jego pozycję względem Przedsiębiorcy, gdyż z uwagi na naturę stosunku prawnego nawiązanego między stronami, niemożliwym jest równoległe wprowadzenie na rzecz Przedsiębiorcy analogicznego uprawnienia do modyfikacji zamówienia. Analiza przedmiotowego zapisu wzorca umowy i specyfiki stosunku prawnego między konsumentem a Przedsiębiorcą doprowadziła do wniosku, iż jednostronna zmiana zamówienia dokonana przez konsumenta, po wcześniejszym uzgodnieniu przedmiotu umowy tj. określeniu zakresu prac wykonawcy, może skutkować koniecznością dokonania istotnych modyfikacji w przedmiocie umowy, których chociażby ze względu na koszty, w tym dodatkowy nakład pracy, wykonawca by się wcześniej nie podjął. Zastrzeżenie na rzecz Przedsiębiorcy prawa odstąpienia od umowy i żądania zapłaty kary umownej należało w ocenie Prezesa UOKiK również rozpatrywać w kategorii zapewnienia równowagi stosunku prawnego. Zastrzeżenie kary umownej stanowić ma swoiste zabezpieczenie prawne dla Przedsiębiorcy w przypadku skorzystania przez konsumenta z prawa zmiany zamówienia po upływie 24 godzin od jego złożenia. Brak takiego uregulowania dotyczącego kary umownej mogłoby doprowadzić – uwzględniając prawo zmiany zamówienia przez konsumenta – do obarczenia odpowiedzialnością za nieprzemysłane działania konsumentów wyłącznie Przedsiębiorcę. Przedsiębiorca natomiast nie ma możliwości swobodnego odwołania zamówienia przekazanego do realizacji własnym kontrahentom i zmuszony jest do odbioru zamówionego towaru nawet w przypadku zmiany

zamówienia przez konsumenta. Prezes Urzędu uwzględnił wyjaśnienia przedsiębiorcy, że producent realizuje pierwotne zamówienie, a przedsiębiorca nalicza karę umowną, ponieważ nie sprzedaje towaru od razu innemu konsumentowi i musi go magazynować, co jest związane z kosztami, a nadto często produkt jest sprzedawany z dużym upustem cenowym, większym niż uiszczona kara umowna. Prezes Urzędu wskazał, że w zakresie kosztów związanych ze zmianą zamówienia, zastrzeżenie kary umownej nie mogło być rozpatrywane w kategoriach działania bezprawnego i za takie uznane. Prezes Urzędu stwierdził, iż niezasadne także byłoby przyjęcie, iż zastrzeżenie kary umownej na rzecz Przedsiębiorcy jest działaniem bezprawnym wobec braku podobnego zastrzeżenia dla konsumenta. Kara umowna w przedmiotowym przypadku ma być uprawnieniem Przedsiębiorcy, którego nie można w tożsamy sposób przenieść na grunt uprawnień konsumenta. Nie ma bowiem możliwości samoistnej modyfikacji zamówienia przez Przedsiębiorcę, co mogłoby determinować w konsekwencji zastrzeżenie kary umownej na rzecz konsumenta w wysokości 30 % wartości zamówienia (równiej wpłaconej zaliczce). Nieuzasadnione byłoby także w świetle zasady pacta sunt servanda, wprowadzenie wyłącznie na rzecz konsumenta nieograniczonego prawa do zmiany przedmiotu umowy, bądź też nawet prawa do odstąpienia od umowy na wstępnym etapie realizacji zamówienia. Zapis uprawniający Przedsiębiorcę do żądania kar umownych, miał być bowiem swoistym środkiem zapewnienia trwałości umów. Prezes Urzędu uznał, że samo jej zastrzeżenie na rzecz Przedsiębiorcy nie jest działaniem sprzecznym z prawem lub dobrymi obyczajami.

dowód:

- decyzja Prezesa UOKiK z 17.12.2013r. o nr (...) k. 38-54

J. D. pismem z dnia 31 stycznia 2014r. wezwał R. C. do zapłaty kwoty 5.000 zł tytułem zwrotu wpłaconej w dniu 17 września 2011r. zaliczki wraz z ustawowymi odsetkami od dnia naliczonych od dnia 19 lutego 2012r.

dowód:

- wezwanie do zapłaty z 31.01.2014r.k. 16

- dowód nadania przesyłki pocztowej k. 17

- zeznania pozwanego R. C. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94; elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 27.08.2015r., CD k. 73

- zeznania powoda J. D. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94

Kwota 5.000 zł nie została J. D. zwrócona.

dowód:

- zeznania pozwanego R. C. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94; elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 27.08.2015r., CD k. 73

- zeznania powoda J. D. w charakterze strony – elektroniczny zapis obrazu i dźwięku rozprawy z 10.12.2015r., CD k. 94

### **Sąd zważył, co następuje:**

Sąd dokonując powyższych ustaleń faktycznych oparł się częściowo na faktach przyznanych przez pozwanego w toku procesu, znajdujących potwierdzenie w treści przedstawionych dokumentów, zeznaniach świadka i stron. W szczególności Sąd wziął pod uwagę, iż pozwany przyznał, że strony zawarły umowę obejmującą sprzedaż materiałów podłogowych oraz wykonanie usługi montażu zgodnie z zamówieniem dołączonym do pozwu. W pozostałym zakresie Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie zebranych i przeprowadzonych w sprawie dowodów w postaci dokumentów, zeznań świadka S. D., zeznań pozwanego R. C. oraz powoda J. D., które poddano ocenie zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. Sąd dokonał oceny wiarygodności i mocy dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Dowodom w postaci dokumentów urzędowych Sąd dał wiarę co do tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.), zaś dokumentom prywatnym wyłącznie co do tego, że osoba podpisana

na dokumencie złożyła oświadczenie zawarte w jego treści (art. 245 k.p.c.). Prawdziwość dokumentów, z których przeprowadzono dowód, nie nasuwała zastrzeżeń i nie była kwestionowana przez strony. Sąd dał zatem wiarę dokumentowi urzędowemu w postaci decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 17 grudnia 2013r. co do tego, że umorzył on postępowanie w sprawie stosowania przez ww. przedsiębiorcę praktyki, o jakiej mowa w art. 24 ust 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na stosowaniu we wzorcu umownym pn.: „Zamówienie Podłogi/Drzwi - Warunki (...) Zamówienia” zastrzeżenia przyznającego przedsiębiorcy prawo do zatrzymania zaliczki wpłaconej przez konsumenta w całości (30% wartości zamówienia) w przypadku wprowadzenia przez konsumenta zmian w zamówieniu po upływie 24 godzin od jego złożenia, co miało stanowić czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r., Nr 53, poz. 1503 ze zm.) W oparciu o ww. dokument urzędowy Sąd ustalił również przyczyny takiego rozstrzygnięcia i stanowisko Prezesa UOKiK w sprawie. Dokumenty prywatne zgromadzone w aktach sprawy w zakresie okoliczności przyznanych przez pozwanego stanowiły ich potwierdzenie i umożliwiły uznanie przyznania za nie budzące wątpliwości. Ponadto w pozostałym zakresie dokumenty te pozwoliły na ustalenie, że złożone przez powoda zamówienie wraz z formularzem warunków realizacji zamówienia o nr 1/109 z dnia 17 września 2011r. zostało podpisane przez strony umowy, pozwany podjął próbę ugodowego załatwienia sprawy, na co zgody nie wyraził pozwany, pozwany odstąpił od umowy i zatrzymał kwotę 5.000 zł wpłaconej przez powoda zaliczki oraz domagał się zwrotu towaru i zwrotu kosztów jego dowozu. Ponadto dokumenty pozwoliły na ustalenie treści prowadzonej przez strony korespondencji, w szczególności złożonych drugiej stronie oświadczeń i zgłoszonych żądań, faktu zwrócenia R. C. dostarczonych powodowi desek, kleju i gruntu. Przedstawione dokumenty uwiarygodniły twierdzenia pozwanego, zawarte w sprzeciwie od nakazu zapłaty i dalszych pismach procesowych, ich treść potwierdziły również zeznania świadka S. D. i powoda. Z tej przyczyny stanowiły wiarygodne źródło ustaleń faktycznych.

Świadkowi S. D. Sąd dał wiarę jedynie w takim zakresie, w jakim zeznania jej potwierdzone zostały pozostałymi dowodami, w szczególności dokumentami, a także częściowo zeznaniami pozwanego i powoda. Zeznania świadka pozwoliły na wyjaśnienie ustaleń stron umowy, przebiegu zamówienia, okoliczności odstąpienia od umowy, a także okoliczności dotyczących rzekomej wadliwości dostarczonych przez pozwanego desek. Sąd nie dał wiary świadkowi co do tego, że do wykonania umowy nie doszło z przyczyn leżących po stronie pozwanego.

Powodowi J. D. Sąd dał wiarę jedynie w takiej części, w jakiej jego zeznania potwierdzają przedstawione w sprawie dokumenty, zeznania świadka oraz pozwanego. Zeznania powoda dały podstawę do wyjaśnienia okoliczności związanych z treścią umowy i odstąpieniem od jej warunków. Sąd nie dał wiary powodowi co do tego, że do wykonania umowy nie doszło z przyczyn leżących po stronie pozwanego.

W całości natomiast wiarę dał Sąd zeznaniom pozwanego R. C.. Sąd miał na uwadze, że zeznania powoda potwierdziły pozostałe dowody, w tym dokumenty, część zeznań świadka S. D. oraz powoda. Zatem zeznania pozwanego Sąd ocenił jako spójne, nie budzące wątpliwości w świetle zasad logiki, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Z teje przyczyny Sąd uznał je za wiarygodny i miarodajny środek dowodowy, mogący stanowić podstawę ustaleń Sądu w zakresie okoliczności związanych z treścią umowy i odstąpieniem od jej warunków.

Niespornym w sprawie było, że powód złożył w przedsiębiorstwie pozwanego zamówienie obejmujące zakup paczek desek o kolorze „jesion classic”, gruntu, kleju oraz usługę montażu zamówionych desek o łącznej wartości 21.964 zł i zapłacił pozwanemu zaliczkę w kwocie 5.000 zł, która była warunkiem rozpoczęcia realizacji zamówienia. Poza sporem było, że powód w grudniu 2011r. dokonał zmiany zamówienia w ten sposób, że zrezygnował z części zamówienia obejmującego towar na dolną kondygnację oraz że pozwany dostarczył mu towar na górną kondygnację. Niespornym było również, że pozwany pismem z dnia 13 lutego 2012r. złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy i zatrzymał wpłaconą przez powoda zaliczkę jako karę umowną, a powód zwrócił mu dostarczony towar.

Okolicznością wymagającą ustalenia w sprawie było czy zachodziły podstawy do zwrotu powodowi wpłaconej przy składaniu zamówienia zaliczki w kwocie 5.000 zł, a w szczególności czy pozwany miał prawo do zatrzymania tej kwoty jako kary umownej w sytuacji odstąpienia od umowy, czy pozwany był uprawniony do zastrzeżenia kary



umownej na wypadek dokonania zmiany zamówienia po upływie 24 godzin od jego złożenia, a jeśli tak to czy zastrzeżona kara umowna nie była karą wygórowaną, a nadto czy zapis, że zamawiający miał prawo do zmian w zamówieniu wyłącznie w formie pisemnej w ciągu 24 godzin od momentu złożenia zamówienia i w przypadku zmiany zamówienia przez zamawiającego po tym terminie, sprzedający był uprawniony do odstąpienia od umowy i obciążenia zamawiającego karą umowną w wysokości równej wpłaconej zaliczce, był niedozwoloną klauzulą umowną. Ponadto na skutek zgłoszonego przez pozwanego zarzutu przedawnienia okolicznością wymagającą ustalenia w sprawie było czy roszczenie dochodzone pozwem nie uległo przedawnieniu.

Zdaniem Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zważywszy na ustalony powyżej stan faktyczny w pierwszym rzędzie należało wskazać, iż strony zawarły umowę o dzieło, uregulowaną w art. 627 i nast. kc. Umowa ta, zgodnie z definicją zawartą w art. 487 §2 kc, ma charakter umowy wzajemnej, albowiem obie strony zobowiązały się w taki sposób, że świadczenie jednej z nich miało być odpowiednikiem świadczenia drugiej – w przedmiotowej sprawie świadczenie powoda w postaci zapłaty wynagrodzenia za dzieło miało być ekwiwalentem świadczenia pozwanego, polegającego na wykonaniu dzieła.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego strony, zawierając umowę z dnia 17 września 2011r. ustaliły, że zamawiający ma prawo do zmian w zamówieniu wyłącznie w formie pisemnej w ciągu 24 godzin od momentu złożenia zamówienia. Ponadto realizując uprawnienie przewidziane w art. 395 § 1 kc strony postanowiły, że w przypadku zmiany zamówienia przez zamawiającego po tym terminie, przyjmujący zamówienie był uprawniony do odstąpienia od umowy i obciążenia zamawiającego karą umowną w wysokości równej wpłaconej zaliczce. Kara umowna natomiast, zgodnie z art. 483 § 1 kc, stanowi zastrzeżony w umowie obowiązek zapłaty określonej sumy tytułem naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego.

Instytucję kary umownej normują przede wszystkim przepisy art. 483 – 485 k.c. Pierwszy z nich stanowi, iż można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna; § 1). Dłużnik nie może bez zgody wierzyciela zwolnić się z zobowiązania przez zapłatę kary umownej (§ 2). Według art. 484 § 1 kc w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody; żądanie odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary nie jest dopuszczalne, chyba że strony inaczej nie postanowiły. Z cytowanego art. 483 § 1 kc wynika, że kara umowna ma na celu „naprawienie szkody”, a zatem można uznać ją za swoistą postać odszkodowania. Może obejmować trzy grupy zdarzeń, a mianowicie: a) niewykonanie zobowiązania, b) nienależyte wykonanie zobowiązania w ogólności i c) konkretne uchybienie w zakresie sposobu wykonania zobowiązania (T. Wiśniewski [w:] G. Bieniek, H. Ciepła, S. Dmowski, J. Gudowski, K. Kołakowski, M. Sychowicz, T. Wiśniewski, Cz. Żuławska, Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania, Tom 1, Warszawa 2005, s. 583 – 584). Treść art. 483 § 1 kc nie pozostawia przy tym wątpliwości, że kara umowna może być zastrzeżona wyłącznie w odniesieniu do zobowiązania niepieniężnego rozumianego szeroko: zarówno jako takie, które przewiduje świadczenie o charakterze majątkowym, jak i świadczenie o charakterze niemajątkowym. Wchodzi też w grę zastrzeżenie kary umownej na wypadek skorzystania przez jedną ze stron umowy z uprawnienia kształtującego, np. wypowiedzenia umowy lub odstąpienia od niej.

Zakres odpowiedzialności z tytułu kary umownej pokrywa się w pełni z zakresem odpowiedzialności dłużnika za niewykonanie albo nienależyte wykonanie zobowiązania (art. 471 kc). Wynika to zgodnie z wykładni systemowej i celowościowej przepisów o karze umownej. Podporządkowanie kary umownej podstawom odpowiedzialności kontraktowej sprawia, że zobowiązany do zapłaty tej kary może bronić się zarzutem – podobnie jak każdy dłużnik zobowiązany do naprawienia szkody stosownie do art. 471 kc – że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi on odpowiedzialności.

Zgodnie z poglądem ugruntowanym w orzecznictwie i literaturze przepis art. 483 § 1 k.c. ma charakter bezwzględnie obowiązujący, co oznacza niedopuszczalność zastrzeżenia kary umownej na wypadek zobowiązania pieniężnego (por. SN w uzasadnieniu uchwały z 26 września 1969 r., III CZP 8/69, OSNCP 1970, nr 6, poz. 97 i uchwała 7 sędziów z

1976 r., III CZP 2/76, OSNCP 1977, nr 4, poz. 66). Tymczasem redakcja punktu 2 warunków realizacji zamówienia nr 1/09 z 17 września 2011r. wiąże prawo dochodzenia kary umownej w istocie nie na wypadek przesłanek, o których mowa w art. 483 § 1 k.c., lecz na wypadek wykonania przez przyjmującego zamówienie uprawnienia odstąpienia od umowy. W ocenie Sądu do oceny wprowadzonej przez strony postanowień umownych aktualność zachowują wywody Sądu Najwyższego zawarte w uzasadnieniu wyroku z dnia 7 lutego 2007 r. w sprawie III CSK 288/06, w której analizie było poddane zastrzeżenie kary umownej na wypadek odstąpienia od umowy, które wynikało z uchybienia spełnienia świadczenia pieniężnego. W powołanym orzeczeniu Sąd Najwyższy stwierdził bowiem, że zastrzeżenie kary umownej na wypadek odstąpienia od umowy można zatem traktować jako formę uproszczenia redakcji warunków umowy, która pozwala na przyjęcie przez strony, że wypadki niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, które uprawniają stronę do odstąpienia od umowy, stanowią jednocześnie podstawę do domagania się zapłaty kary umownej. Jednocześnie Sąd Najwyższy stwierdził, że ocena skuteczności zastrzeżenia kary umownej na wypadek odstąpienia od umowy nie może być oderwana od oceny, na czym polegało niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania.

Przenosząc wyżej poczynione rozważania na grunt niniejszej sprawy należało stwierdzić, że kara umowna, o której mowa w umowie z 17 września 2011r., była w istocie zastrzeżona na wypadek niewykonania przez powoda zobowiązania niepieniężnego do niezmienniania zamówienia po upływie 24 godzin od momentu jego złożenia. Okoliczność, że powód nie zapoznał się z treścią warunków zamówienia, chociaż mógł i miał taką możliwość nie może oznaczać, że zapisy umowy go nie wiążą. Przeciwnie to powód ponosi skutki tego zaniechania i należy przyjąć, że złożył oświadczenie woli o treści jak w dokumencie pod którym złożył podpis. Zdaniem Sądu pozwany był uprawniony do zastrzeżenia kary umownej w sytuacji zmiany zamówienia po upływie 24 godzin od momentu złożenia zamówienia i nie ma podstaw do przyjęcia, że było to zastrzeżenie dotyczące roszczenia pieniężnego. Nie ma przeszkód bowiem aby strony uzgodniły - obok obowiązków wynikających z typowej umowy o dzieło - inne obowiązki stron, o innym charakterze, których niewykonanie będzie skutkowało naliczeniem kary umownej. W niniejszej sprawie okolicznością niesporną było, że do zmiany zamówienia przez powoda doszło po upływie 24 godzin od złożenia zamówienia (3 miesiące od jego złożenia), zatem zachodziły podstawy do naliczenia powodowi kar umownych w sytuacji gdy pozwany w następstwie tego odstąpił od umowy. W ocenie Sądu pozwany wykazał, że to zachowanie powoda, który dokonał zmiany zamówienia i nie wyrażał zgody na kierowane przez pozwanego propozycje ugodowego rozwiązania sporu, było powodem odstąpienia pozwanego od umowy i powstania obowiązku zapłaty kary umownej. Okoliczność, że przyczyną niewykonania umowy przez powoda była nienależyta jakość towaru, który częściowo został dostarczony w kartonach z rozerwaną folią nie została przez powoda wykazana. Wprawdzie powód przedstawił fotografie, z których wynikało, że wśród dostarczonych kartonów z deskami część opakowań była uszkodzona, jednak nie wykazał, iż ta okoliczność była powodem, że nie wykonał umowy. Powód nigdy nie złożył z tego tytułu formalnej reklamacji. Poza tym zmiany zamówienia poprzez rezygnację z zamówienia na jedną kondygnację powód dokonał jeszcze przed dostarczeniem towaru przez pozwanego, zatem wadliwość towaru nie mogła być tego rzeczywistą przyczyną.

Sąd przy ocenie dopuszczalności i zasadności wprowadzenia do przedmiotowej umowy zastrzeżenia dotyczącego kar umownych podzielił również pogląd zawarty w orzeczeniu Prezesa UOKiK, że zastrzeżenie kary umownej stanowić ma swoiste zabezpieczenie prawne dla przedsiębiorcy w przypadku skorzystania przez konsumenta z prawa zmiany zamówienia po upływie 24 godzin od jego złożenia. Brak takiego uregulowania dotyczącego kary umownej mogłoby doprowadzić – uwzględniając prawo zmiany zamówienia przez konsumenta – do obarczenia odpowiedzialnością za nieprzemyślane działania konsumentów wyłącznie przedsiębiorcę. Przedsiębiorca natomiast nie ma możliwości swobodnego odwołania zamówienia przekazanego do realizacji własnym kontrahentom i zmuszony jest do odbioru zamówionego towaru nawet w przypadku zmiany zamówienia przez konsumenta. Producent realizuje pierwotne zamówienie, a przedsiębiorca nalicza karę umowną, ponieważ nie sprzedaje towaru od razu innemu konsumentowi i musi go magazynować, co jest związane z kosztami, a nadto często produkt jest sprzedawany z dużym upustem cenowym, większym niż uiszczona kara umowna.

Jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie pozwany musiał ponieść takie koszty, albowiem R. C. nie dysponował w miejscu prowadzenia działalności deskami zamówionymi przez J. D. w potrzebnej

ilości i dlatego zamówił towar u producenta. Po kilku tygodniach od złożenia zamówienia towar dotarł do przedsiębiorstwa (...), który zapłacił producentowi w ciągu 30 dni od jego dostarczenia. Wobec zastrzeżenia w umowie kary umownych pozwany był zwolniony z obowiązku udowadniania wysokości poniesionej z tego tytułu szkody.

Niezasadny był zdaniem Sądu zarzut dotyczący wygórowanej wysokości kary umownej. Zgodnie z umową kara umowna była zastrzeżona w wysokości równej wpłaconej zaliczce, co według umowy stanowiło 30 % zamówienia. Miarkowanie kary umownej w trybie art. 484 § 2 k.c. na żądanie dłużnika należy do tzw. prawa sędziowskiego, zaś regulacja tego przepisu nie zawiera jakichkolwiek wyłączeń. Przepis ten mający charakter normy ogólnej może wchodzić w grę w każdym przypadku, gdy w świetle oceny określonego stanu faktycznego, można mówić o tym, że kara umowna w zastrzeżonej wysokości jawić się będzie jako nieadekwatna. Kodeks cywilny nie zawiera wskazówek co do stanów faktycznych podlegających pod hipotezę regulacji art. 484 § 2 k.c. w zakresie przesłanki "rażąco wygórowanej kary", nie wskazuje okoliczności mogących mieć wpływ na ocenę jej zaistnienia, pozostawiając ich ustalenie uznaniu sędziowskiemu uwzględniającemu okoliczności konkretnej sprawy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 grudnia 2008 r. V ACa 483/08, LEX nr 491137). Wśród okoliczności rzutujących na możliwość miarkowania kary umownej jako rażąco wygórowanej wskazuje się na stopień winy dłużnika jeśli na tej zasadzie oparta jest jego odpowiedzialność, brak szkody lub jej niewielki rozmiar (por. uchwałę składu siedmiu sędziów SN z 6 listopada 2003 r. III CZP 61/03 - OSNC 2004 Nr 5, poz. 69, wyrok SN z 30 listopada 2006 r. I CSK 299/06 - niepubl.), stosunek kary umownej do wartości spełnionego świadczenia, wartości robót ustalonej w umowie, w której kara została zastrzeżona, jak i przyczynienie się wierzyciela do szkody, zaś w przypadku kary umownej zastrzeżonej za opóźnienie przyczyny opóźnienia w zakończeniu prac (por. wyrok SN z 20.V.1980 r. I CR 229/80, OSNCP 1980 Nr 12, poz. 243, 13 czerwca 2003 r. III CKN 50/01 - niepubl., 8 lipca 2004 r., IV CK 522/03 - OSNC 2005 Nr 7 -8 poz. 131, wyrok z 19 kwietnia 2006 r. V CSK 34/06 - niepubl.).

Zdaniem Sądu brak uzasadnionych podstaw aby w przedmiotowym stanie faktycznym uznać karę umowną za znacznie wygórowaną. Wpłacona zaliczka w kwocie 5.000 zł stanowiła tylko niewiele ponad 20 % wartości zamówienia, zatem takim uzasadnieniem nie może być stosunek kary umownej do wartości spełnionego świadczenia. Zmiana zamówienia nastąpiła po upływie niemal 3 miesięcy od złożenia zamówienia, a zatem po upływie znacznego okresu od zawarcia umowy. Pozwany dokonał już zamówienia towaru od producenta, jego odbioru i za towar zapłacił, ponadto składował go na terenie swojego przedsiębiorstwa aż do grudnia 2011r., a w pozostałej części do lutego 2012r., zaś powód - poza wpłaconą zaliczką - nie zapłacił mu za zamówiony towar. Ponadto powód nie wykazywał żadnej woli porozumienia się z pozwanym, który do końca wyrażał wolę ugodowego rozwiązania sprawy. Wszystkie powyżej wskazane okoliczności nie uzasadniają zarzutu o wygórowanej wysokości zastrzeżonej kary zarówno mając na uwadze okoliczności istniejące w momencie zawierania umowy jak i okoliczności, które miały miejsce w trakcie jej wykonywania.

Zdaniem Sądu nie można było uznać zapis, że zamawiający miał prawo do zmian w zamówieniu wyłącznie w formie pisemnej w ciągu 24 godzin od momentu złożenia zamówienia i w przypadku zmiany zamówienia przez zamawiającego po tym terminie, sprzedający był uprawniony do odstąpienia od umowy i obciążenia zamawiającego karą umowną w wysokości równej wpłaconej zaliczce, stanowił niedozwoloną klauzulę umowną.

Zgodnie z przepisem art. 385<sup>3</sup> pkt 14,16 i 17 kc w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności: [...]pozbawiają wyłącznie konsumenta uprawnienia do rozwiązania umowy, odstąpienia od niej lub jej wypowiedzenia; nakładają wyłącznie na konsumenta obowiązek zapłaty ustalonej sumy na wypadek rezygnacji z zawarcia lub wykonania umowy; nakładają na konsumenta, który nie wykonał zobowiązania lub odstąpił od umowy, obowiązek zapłaty rażąco wygórowanej kary umownej lub odstępnego.

Zdaniem Sądu powód nie wykazał, aby we wzorcu umownym jakim posługuje się pozwany były stosowane klauzule umowne, o którym mowa w wyżej cytowanym przepisie.

Odnośnie zastosowania niedozwolonego wzorca umownego w zakresie rażąco wygórowanej kary umownej była już mowa w powyższych rozważaniach. Jeśli chodzi o pozostałe zarzuty należy podnieść, że zapisy zawartej między stronami umowy nie pozbawiały powoda uprawnienia do rozwiązania umowy, odstąpienia od niej lub jej

wypowiedzenia. Powód w każdym czasie - w razie zaistnienia ku temu przesłanek ustawowych - mógł odstąpić od umowy na zasadach określonych w przepisach ogólnych dotyczących zobowiązań jak również w oparciu o przepisy szczególne dotyczące umowy o dzieło. Z kolei zapis dotyczący możliwości zmiany zamówienia w ciągu 24 godzin od złożenia zamówienia był dla powoda korzystny.

W tym zakresie Sąd również podzielił pogląd Prezesa UOKiK, że zapis zastrzegający na rzecz konsumenta prawo do zmiany zamówienia w ciągu 24 godzin od momentu jego złożenia stawia konsumenta wręcz w sytuacji uprzywilejowanej w stosunku do sprzedawcy, ponieważ tylko konsument ma prawo zmiany zamówienia i w konsekwencji odstąpienia od umowy w terminie 24 godzin, natomiast sprzedawca takiego prawa nie posiada. Uprawnienie do modyfikacji zamówienia zastrzeżone dla konsumenta w swoisty sposób wzmacnia jego pozycję względem przedsiębiorcy, gdyż z uwagi na naturę stosunku prawnego nawiązanego między stronami, niemożliwym jest równoległe wprowadzenie na rzecz przedsiębiorcy analogicznego uprawnienia do modyfikacji zamówienia. Przedmiot zamówienia determinowany jest bowiem wolą konsumenta bez możliwości samoistnej ingerencji przedsiębiorcy w zakresie ewentualnych zmian zamówienia złożonego przez konsumenta. Tym samym, uprawnienie do zmiany zamówienia, którym dysponuje konsument, może w przypadku skorzystania z powyższego uprawnienia, rodzić negatywne skutki po stronie przedsiębiorcy. Większość dostaw jest realizowana przez przedsiębiorcę w ciągu 48-72 godzin i zmiana zamówienia przez konsumenta po 24 godzinach, powoduje konieczność zmiany zamówienia u producenta, a w konsekwencji złożenia nowego zamówienia bez możliwości odwołania poprzedniego zamówienia, co niewątpliwie może generować po stronie przedsiębiorcy dodatkowe koszty z uwagi na brak jednoczesnej możliwości zmiany zamówienia złożonego przez przedsiębiorcę u jego dostawcy. Po zmianie zamówienia bowiem sprzedawca nie ma żadnej pewności, że sprzeda zamówiony towar innemu konsumentowi, a jeżeli sprzeda, to nie wiadomo w jakim czasie i za jaką cenę. W okresie od otrzymania towaru od dostawcy do czasu sprzedaży towaru musi on być składowany, a pieniądze wydatkowane na jego zakup zamrożone, co rodzi koszty po stronie sprzedawcy. Jednostronna zmiana zamówienia dokonana przez konsumenta, po wcześniejszym uzgodnieniu przedmiotu umowy tj. określeniu zakresu prac wykonawcy, może skutkować koniecznością dokonania istotnych modyfikacji w przedmiocie umowy, których chociażby ze względu na koszty, w tym dodatkowy nakład pracy, wykonawca by się wcześniej nie podjął. Pozbawienie przedsiębiorcy prawa do odstąpienia od umowy, mogłoby naruszać równowagę praw stron umowy na niekorzyść przedsiębiorcy, tym bardziej, iż konsument, zgodnie z ogólnie obowiązującymi przepisami Kodeksu cywilnego, w przypadku zdefiniowania umowy podpisanej na podstawie wzorca umowy, jako umowy o dzieło, ma prawo od niej odstąpić, na każdym etapie wykonywania przez przedsiębiorcę zleconych prac.

Na marginesie należy wskazać, że Prezes UOKiK nałożył na pozwanego karę pieniężną za stosowanie we wzorcu umownym niedozwolonego zapisu dotyczącego zmiany terminu realizacji zamówienia, jednakże nie dotyczyło to postanowień będących przedmiotem spornych między stronami niniejszego procesu.

Niezasadny był zdaniem Sądu natomiast podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia. Rację należało przyznać tu stronie powodowej, że roszczenie powoda ma źródło w odstąpieniu od umowy na podstawie art. 494 kc, które przedawnia się w terminie określonym w art. 117 kc i 118 kc. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2004r. (sygn. IV CK 340/04, LEX nr 284215), w razie odstąpienia od umowy o dzieło na podstawie art. 640 kc żadna ze stron nie może dochodzić roszczeń wynikających z tej umowy - ponieważ takie roszczenia i nie przysługują; strony po odstąpieniu mogą mieć tylko roszczenia przewidziane w art. 494 kc. Zatem w niniejszej sprawie nie doszło do przedawnienia roszczenia, albowiem od chwili odstąpienia od umowy do chwili wniesienia pozwu (7 października 2014r.) nie upłynął jeszcze 10 letni, a nawet 3 letni termin przedawnienia roszczenia.

Wobec powyższego uznając, iż pozwany był uprawniony do zatrzymania zaliczki jako kary umownej w następstwie odstąpienia od umowy spowodowanej niewykonaniem przez powoda zobowiązania wynikającego z umowy Sąd w pkt I wyroku na mocy art. 494 kc a contrario w zw. z art. 385<sup>3</sup> kc a contrario w zw. z art. 483 kc powództwo oddalił.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie II wyroku w oparciu o art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 i 99 k.p.c., tj. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego strony pozwanej, obejmujące wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w

kwocie 600 zł, ustalone w wysokości stawki minimalnej stosownie do treści rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, oraz kwotę 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Na oryginale właściwy podpis

Za zgodność świadczy Sekretarz Sądu